Lieta Nr. C 15 1373 15

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Jelgavā, 2015.gada 17.martā

Jelgavas tiesa
šādā sastāvā: tiesnese J. Mauliņa
ar tiesas sēžu sekretāri D.Kalniņu,
piedaloties prasītājai /pers. C/ un atbildētājam /pers. D/

izskatīja atklātā tiesas sēdē civillietu /pers. C/ prasībā pret /pers. D/ par uzturlīdzekļu piedziņu.

Aprakstošā daļa

2015.gada 12.janvārī prasītāja /pers. C/ cēlusi tiesā prasību pret atbildētāju /pers. D/ par uzturlīdzekļu piedziņu, lūdz tiesu piedzīt uzturlīdzekļus no atbildētāja par labu prasītājai meitas /pers. E/ uzturam atbilstoši Ministru kabineta noteiktajam minimālajam uzturlīdzekļu apmēram, sākot no prasības pieteikuma iesniegšanas dienas līdz bērna pilngadībai.

Norāda, ka atbildētājs ir bērna bioloģiskais tēvs, bet meitas ikdienas aizgādību īsteno prasītāja.

Prasība pamatota ar Civillikuma 177.pantu, 179.panta pirmo daļu.

Tā kā maksājumu kopsumma prasības iesniegšanas dienā nepārsniedz 2 100 *euro*, pamatojoties uz Civilprocesa likuma 250.[19] panta otro daļu, ierosināta lieta par maza apmēra prasību.

Civilprocesa likuma 250.[25] panta otrā daļa nosaka, ka, ja puses nelūdz lietas iztiesāšanu tiesas sēdē vai tiesa neuzskata par nepieciešamu lietu iztiesāt tiesas sēdē, lietas par maza apmēra prasībām tiesa izskata rakstveida procesā, savlaicīgi paziņojot pusēm par datumu, kad sprieduma norakstu varēs saņemt tiesas kancelejā.

Prasītājai izskaidrotas tiesības lūgt lietas iztiesāšanu tiesas sēdē (lietas 13.lapa). Tiesā nav saņemts prasītājas paziņojums par nepieciešamību iztiesāt lietu tiesas sēde.

Atbildētājam, saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.[21] panta prasībām, nosūtīts prasības pieteikums un atbilstoši Civilprocesa likuma 250.[22] panta prasībām, atbildētājam izskaidrotas procesuālās tiesības (lietas 14.lapa).

2015.gada 6.februārī Jelgavas tiesā saņemti atbildētāja /pers. D/ paskaidrojumi prasības pieteikumam maza apmēra prasībā par uzturlīdzekļu piedziņu (lietas 24.-27.lapa). Atbildētājs vienlaicīgi norādījis, ka prasību atzīst pilnā apmērā un prasību neatzīst. Atbildētājs iebildis, ka neatzīst /pers. E/ par savu meitu, jo ir pamatotas šaubas. Lūdz tiesu noteikt pienākumu prasītājai veikt paternitātes DNS testu, kas pierādītu vai atbildētājs ir, vai nav bioloģiskais tēvs, pirms pieprasīt alimentus par labu meitai, lūdz veikt DNS analīzes.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.[26] pantu 2015.gada 10.februārī tiesnese pieņēma lēmumu civillietu /pers. C/ prasībā pret /pers. D/ par uzturlīdzekļu piedziņu nolikt iztiesāšanai tiesas sēdē, ņemot vērā atbildētāja izteiktos iebildumus (lietas 31.lapa).

Prasītāja/pers. C/ tiesas sēdē prasību uzturēja par minimālajiem uzturlīdzekļiem bērnam. Prasītāja norādīja, ka prasībā viss ir uzrakstīts, papildus paskaidrot neko nevēlas.

Atbildētājs/pers. D/ tiesas sēdē atzina prasību pilnīgi, par ko parakstījās, paraksts pievienots lietas materiāliem. Papildus paskaidrojumus tiesas sēdē nesniedza. /pers. D/ pieteica lūgumu rast iespēju viņu daļēji atbrīvot no maksājumiem valsts labā, ņemot vērā viņa mantisko stāvokli.

Motīvu daļa

Novērtējusi prasības pieteikumā norādītos apstākļus kopsakarā ar lietā esošajiem rakstveida pierādījumiem, uzklausījusi prasītājas un atbildētāja paskaidrojumus tiesas sēdē, tiesa uzskata, ka prasība ir pamatota un apmierināma pilnīgi, kā to tiesas sēdē uzturēja prasītāja.

Tā kā atbildētājs /pers. D/ tiesas sēdē atzina prasītājas /pers. C/ prasību pilnīgi, tad tiesa savā nolēmumā aprobežojas tikai ar Civilprocesa likuma 193. panta piektās daļas prasību izpildi jeb tiesa spriedumā iekļauj tikai norādi uz normatīvajiem aktiem, pēc kuriem tiesa vadījusies, nenorādot papildus motivāciju atzinumam par prasījuma pamatotību.

Saskaņā ar Civillikuma 177.pantu līdz pilngadības sasniegšanai bērns ir vecāku aizgādībā. Aizgādība ir vecāku tiesības un pienākums rūpēties par bērnu un viņa mantu un pārstāvēt bērnu viņa personiskajās un mantiskajās attiecībās. Rūpes par bērnu nozīmē viņa aprūpi, uzraudzību un tiesības noteikt viņa dzīvesvietu. Bērna aprūpe nozīmē viņa uzturēšanu, t.i., ēdiena, apģērba, mājokļa un veselības aprūpes nodrošināšanu, bērna kopšanu un viņa

izglītošanu un audzināšanu (garīgās un fiziskās attīstības nodrošināšana, pēc iespējas ievērojot viņa individualitāti, spējas un intereses un sagatavojot bērnu sabiedriski derīgam darbam).

Civillikuma 179.pantā noteikts, ka vecāku pienākums ir samērā ar viņu spējām un mantas stāvokli uzturēt bērnu. Šis pienākums gulstas uz tēvu un māti līdz laikam, kad bērns pats var sevi apgādāt. Strīdus par uzturlīdzekļiem bērnam izšķir tiesa. Minimālo uzturlīdzekļu apmēru, kuru bērnam nodrošināt ir pienākums katram no vecākiem neatkarīgi no viņa spējām uzturēt bērnu un mantas stāvokļa, nosaka Ministru kabinets, ņemot vērā valstī noteikto minimālo mēnešalgu un bērna vecumu. Pienākums gādāt par bērna uzturēšanu neizbeidzas, ja bērns ir šķirts no ģimenes vai nedzīvo kopā ar vienu no vecākiem vai abiem vecākiem.

Saskaņā ar 2013.gada 15.janvāra Ministru kabineta noteikumu Nr.37 „Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam" 2.1. un 2.2.punktu katra vecāka pienākums ir katru mēnesi nodrošināt katram savam bērnam no viņa piedzimšanas līdz 7 gadu vecuma sasniegšanai minimālos uzturlīdzekļus – 25% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas un no 7 gadu vecuma sasniegšanas līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai minimālos uzturlīdzekļus – 30% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas.

Prasības celšanas laikā valstī noteiktā minimālā mēneša darba alga ir noteikta 360 EUR.

Civillikuma 198.panta 4.punkts nosaka, ka aizgādība izbeidzas, kad bērns sasniedzis pilngadību. Tāpēc tiesa atzīst par pamatotu uzturlīdzekļus no atbildētāja par labu prasītājai piedzīt līdz meitas /pers. E/ pilngadībai.

Konvencijas par bērna tiesībām 27.panta pirmā daļa nosaka, ka ikvienam bērnam ir tiesības uz viņa fiziskajai, psihiskajai, garīgajai, tikumiskajai un speciālajai attīstībai nepieciešamo dzīves līmeni. Minētā panta otrā daļa nosaka, ka uz vecākiem vai citām personām, kas audzina bērnus, gulstas galvenā atbildība par bērna attīstībai nepieciešamo dzīves apstākļu nodrošināšanu savu spēju un finansiālo iespēju robežās.

Bērnu tiesību aizsardzības likuma 6.panta pirmā daļa nosaka, ka tiesiskajās attiecībās, kas skar bērnu, bērna tiesības un intereses ir prioritāras. Minētā likuma 10.panta pirmā daļa nosaka, ka bērnam ir tiesības uz tādiem apstākļiem (atbilstošs uzturs, apģērbs, pajumte), kas nodrošina pilnvērtīgu fizisko un intelektuālo attīstību.

Savukārt Bērnu tiesību aizsardzības likuma 24.panta pirmā daļa nosaka, ka vecāku pienākums atbilstoši Civillikuma noteikumiem ir samērā ar mantas un sabiedrisko stāvokli rūpēties par sava bērna dzīvību un labklājību, sagādāt viņam uzturu, tas ir, dot ēdienu, pajumti, apģērbu, kopt, audzināt un skolot viņu. Šī panta otrā daļa nosaka, ka vecāku pienākums ir sagatavot bērnu pastāvīgai dzīvei sabiedrībā, pēc iespējas respektējot viņa individualitāti, ievērojot spējas un tieksmes.

Ievērojot Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Civillietu departamenta 2007.gada 29.augusta spriedumā (lieta Nr. SKC-556) sniegto tulkojumu LR Satversmes 92.pantam un Civilprocesa likuma 1.pantam savstarpējā saistībā ar Civillikuma tiesību normām, kas izriet no ģimenes tiesiskajām attiecībām, kur Senāts atzīst, ka prasībās par uzturlīdzekļu piedziņu bērna uzturam, tie piedzenami no brīža, kad celta prasība tiesā, jo ar prasības celšanas brīdi attiecīgā persona uzsāk savu ar likumu garantēto civilo tiesību aizsardzības realizāciju tiesā. Tādējādi tiesa atzīst, ka uzturlīdzekļi piedzenami, sākot no prasības celšanas brīža tiesā, tas ir no 2015.gada 12.janvāra.

Tāpat tiesa atzīst, ka uzturlīdzekļi nosakāmi procentuāli, jo tas ir bērna interesēs.

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 203.panta ceturto daļu, ja pēc tam, kad likumīgā spēkā stājies spriedums, ar kuru no atbildētāja piespriesti uzturlīdzekļi, mainās apstākļi, kas ietekmē maksājumu apmēra vai ilguma noteikšanu, katra puse ir tiesīga, iesniedzot jaunu prasību, prasīt maksājumu apmēra vai termiņa grozīšanu.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 43. panta pirmās daļas 3. punktu no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos atbrīvoti prasītāji – prasībās par uzturlīdzekļu piedziņu.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 42. panta pirmo daļu tiesas izdevumi, ja prasītājs no to samaksāšanas bijis atbrīvots, piespriežami no atbildētāja valsts ienākumos proporcionāli apmierinātajai daļai. Tādējādi no atbildētāja saskaņā ar Civilprocesa likuma 34.pantu būtu piedzenama valsts nodeva 162 EUR (Civilprocesa likuma 35.panta pirmās daļas 3.pantā noteikts, ka prasības summa prasībās par uzturlīdzekļu piedziņu ir maksājumu kopsumma par vienu gadu. Konkrētajā gadījumā valsts nodeva tiek aprēķināta no 25% no minimālās mēneša darba algas - 90 EUR x 12 mēneši) = 1 080 EUR x 15% = 162 EUR) un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 7,85 EUR (lietas 2.lapa).

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 43. panta ceturto daļu tiesa vai tiesnesis, ievērojot fiziskās personas mantisko stāvokli, pilnīgi vai daļēji atbrīvo to no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos, kā arī atliek valsts ienākumos piespriesto tiesas izdevumu samaksu vai sadala to termiņos.

Tiesa atzīst, ka ņemot atbildētāja mantisko stāvokli, ko apliecina lietā iesniegtie pierādījumi un tiesai pieejamā informācija no publiskajiem reģistriem, ir pamats /pers. D/ atbrīvot daļēji no valsts nodevas samaksas, nosakot to 20 EUR apmērā, no pārējo tiesas izdevumu samaksas par labu valstij atbildētājs atbrīvojams pilnīgi.

Tiesa atzīst, ka saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.[1] pantu, atbildētājam nosakāms 7 dienu termiņš sprieduma labprātīgai izpildei daļā par valsts nodevas piedziņu.

Rezolutīvā daļa

Ievērojot minēto un pamatojoties uz Civilprocesa likuma 8., 97. pantu, tiesa

nosprieda

prasību par uzturlīdzekļu piedziņu apmierināt pilnīgi.

Piedzīt no /pers. D/, personas kods /personas kods/, par labu /pers. C/, personas kods /personas kods/, meitas /pers.E/, personas kods /personas kods/, uzturam uzturlīdzekļus 25% (divdesmit pieci procenti) apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas ik mēnesi bērnam, sākot no 2015.gada 12.janvāra līdz bērna septiņu gadu vecumam, bet no bērna septiņu gadu vecuma līdz bērna pilngadībai - 30% (trīsdesmit procenti) apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas katru mēnesi bērnam.

Piedzīt no /pers. D/, personas kods /personas kods/, par labu valstij valsts nodevu 20 EUR, kas maksājama Valsts kasē, NMR. 90000050138, konts LV55TREL1060190911200, BIC kods TRELLV22, kods 0539, no pārējo tiesas izdevumu samaksas atbrīvot pilnīgi.

Noteikt termiņu /pers.D/labprātīgai sprieduma izpildei 7 (septiņu) dienu laikā no sprieduma spēkā stāšanās brīža daļā par valsts nodevas piedziņu.

Pilna sprieduma sastādīšanas datums – 2015.gada 24.marts.

Tiesas spriedumu lietas dalībnieki var pārsūdzēt 20 dienu laikā no pilna sprieduma sastādīšanas dienas Zemgales apgabaltiesā, iesniedzot

apelācijas sūdzību Jelgavas tiesā.

Tiesnese J.Mauliņa